

Tájékoztató a humanitárius dolgozók számára Magyarországon

- **Az emberkereskedelem áldozatává vált vagy az emberkereskedelem kockázatának kitett gyermekek referálásának áttekintése -**

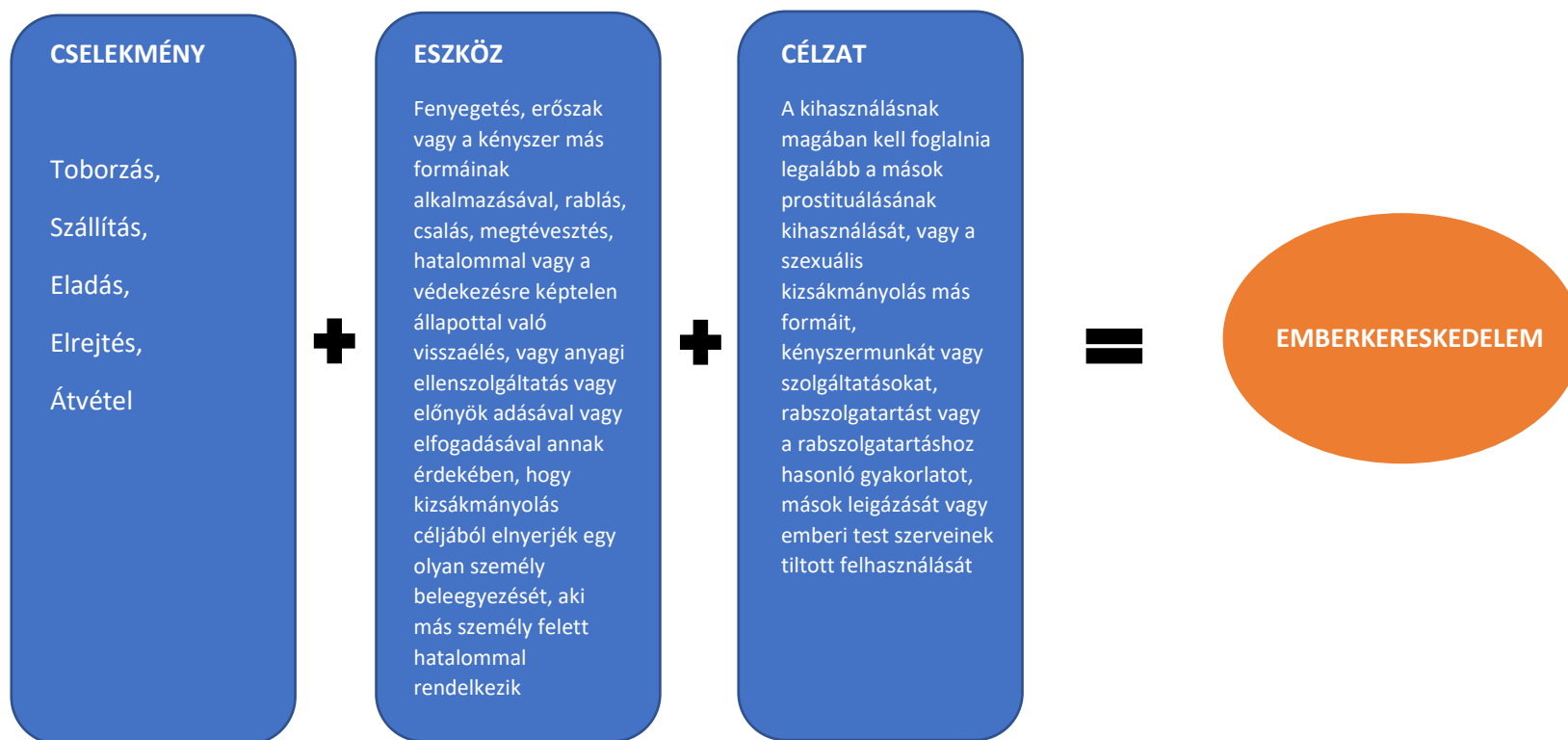
Ezen dokumentum célja, hogy rögzítse a résztvevők közötti egyeztetést az UNHCR/IOM által, az ukrajnai háború kapcsán a gyermekkereskedelem kockázatairól szervezett műhelytalálkozón, amelyre 2022. október 26-án került sor Budapesten. Ez a dokumentum nem nyújt átfogó tájékoztatást az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekekkel, az emberkereskedelem veszélyének kitett gyermekekkel, valamint általánosan az emberkereskedelem áldozataival kapcsolatban alkalmazandó referálási útvonalról.

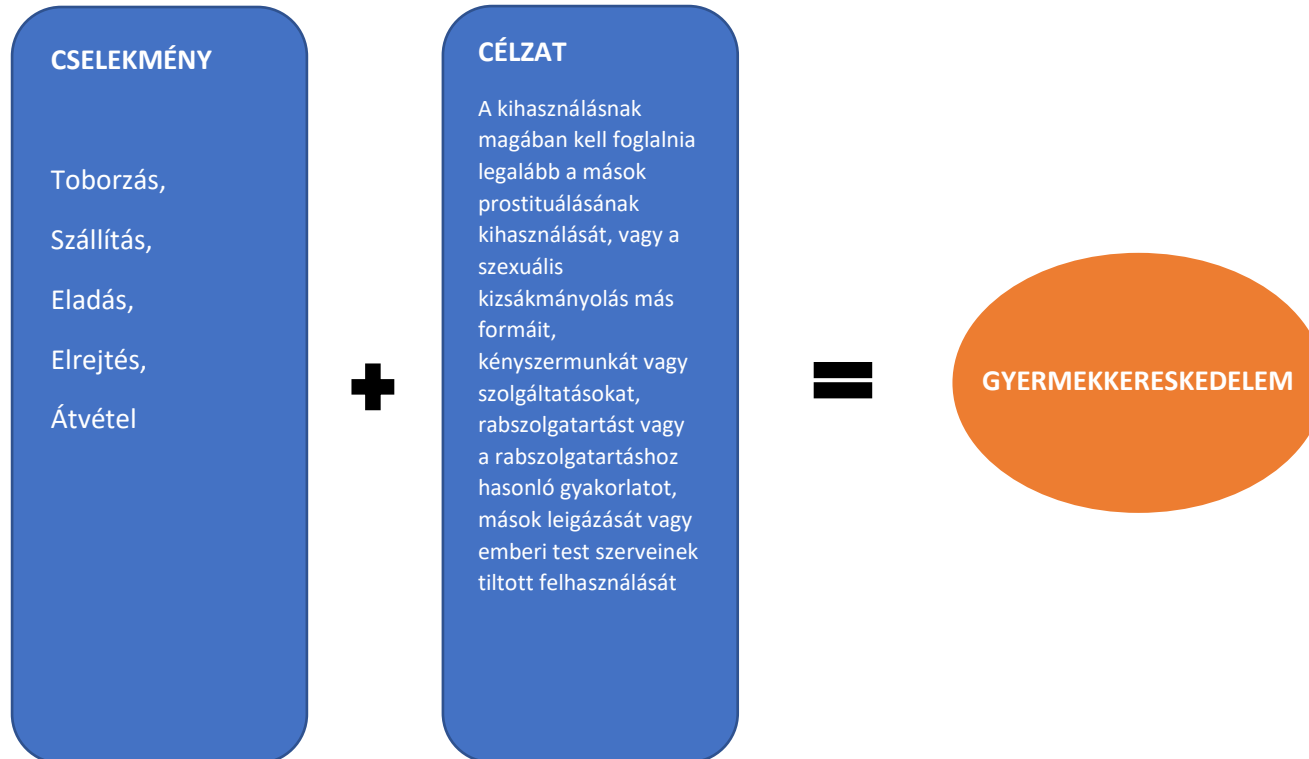
A dokumentum célja, hogy írásba foglalja az emberkereskedelem áldozatává vált vagy az emberkereskedelem veszélyének kitett gyermekek referálási útvonalát az ukrajnai menekült gyermekekkel kapcsolatban, amelyet a magyar hatóságok és humanitárius szervezetek koordinálnak.

I. Emberkereskedelem – fogalommeghatározások

- Az **emberkereskedelem** személyek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással, megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatásnak vagy előnyöknek valamely személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezésének megszerzése érdekében történő nyújtásával vagy elfogadásával. A **kizsákmányolás** a prostitúció révén történő kizsákmányolás vagy a szexuális kizsákmányolás más formái, a kényszermunka vagy szolgáltatások, a rabszolgatartás vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatok, a szolgaság és a szervek kivétele. [ENSZ emberkereskedelemről szóló jegyzőkönyvének 3. cikke](#))
- Az emberkereskedelem esetét vagy eseményét annak megállapításával lehet azonosítani, hogy a fogalommeghatározás három kulcsfontosságú eleme (az emberkereskedelemről szóló jegyzőkönyv 3. cikkében és a nemzeti jogi keretben) fennáll-e. A három elem a következő: A **cselekmény** – mit teszünk, az **eszközök** – hogyan történik, és a **célzat** – miért történik. E három elem közül már egy elegendő az emberkereskedelem lehetséges esetének azonosításához.

- **Gyermekkereskedelem** – Az ENSZ emberkereskedelemről szóló jegyzőkönyve kimondja, hogy "A gyermek kizsákmányolás céljából történő toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása „emberkereskedelemnek” minősül, még akkor is, ha ez nem foglalja magában az eszközök egyikét sem" [3. cikk c) pont]. Ez a gyermekek különleges kiszolgáltatottságára való tekintettel van így.
- **A gyermek 18 év alatti személy.**

II. Arra mutató lehetséges jelek, hogy egy gyermek emberkereskedelem áldozatává válhatott/az emberkereskedelem "veszélye" állhat fenn

Forrás: UNICEF, [Gyakorlati útmutató az emberkereskedelem áldozatainak és veszélyeztetett személyeknek az azonosításához](#)

- Úgy tűnik, hogy a gyermek életkora nem felel meg az útlevélben megadottnak (azaz idősebbnek vagy fiatalabbnak tűnik);
- A gyermek azt mondja, hogy más a neve vagy személyes adatai, mint ami az útlevélben szerepel;
- A gyermek kísérő nélkül van, és nem egy iskola, egyház vagy sportszervezet által szervezett csoportos látogatás keretében érkezik;
- Amikor megkérdezik tőle, hogy érkezéskor várja-e őt valaki, a gyermek azt mondja, hogy telefonálnia kell;
- A gyermek nem tudja bemutatni az útlevelét;
- A gyermek „kísérő nélküli kiskorú”
- A gyermek megfélemlítettnek tűnik, és nem korára jellemző módon viselkedik;
- Egy felnőtt azt állítja, hogy kísérő nélküli gyermeket "talált";
- A gyermek az őt kísérő felnőttet a szüleitől eltérő rokonként mutatja be (nagybátyja, unokatestvére stb.);
- Eltérő nemzetiségű embereknél talált csecsemők, amely körülmény illegális örökbefogadásra/ emberkereskedelemre utalhat.

UNICEF, [Gyakorlati útmutató az emberkereskedelem áldozatainak és veszélyeztetett személyeknek az azonosításához](#) hasznos iránymutatást tartalmaz a humanitárius dolgozók számára.

A bejelentést és a referálást mindig az áldozatok tájékozott beleegyezésével lehet megtenni. Az emberkereskedelem áldozatai a bevándorlási státuszuk miatt gyakran aggódnak amiatt, hogy velük kapcsolatban bejelentést tegyenek és a rendőrséghez referálják őket, félnek a kitoloncolástól, és félnek az emberkereskedők megtorlásától.

Ami azonban a **gyermekeket** illeti, a humanitárius segítőknek egyedülálló lehetőségük és egyben kötelességük is, hogy megfigyeljék és jelentsék a mindennapi munkájuk során tapasztalt, esetleges emberkereskedelemre utaló jeleket. Nem az a szerepük, hogy hivatalosan azonosítsák az emberkereskedelem áldozatait, hanem hogy **észrevegyék és felismerjék azokat a jeleket, amelyek potenciális esetre utalhatnak, és az ügyet továbbítsák/jelentsék az illetékes hatóságoknak.**

III. Az emberkereskedelem kockázatának kitett gyermekek egyik csoportja: Kísérő nélküli kiskorúak

Ki az, aki kísérő nélküli kiskorúnak számít?

- Az európai jog szerint: A Tanács 2001/55/EK irányelve, 2. cikk f) pont szerint „kísérő nélküli kiskorúak”: harmadik ország állampolgárai vagy hontalan, 18 év alatti személyek, akik a jogszabályoknak, illetve a szokásoknak megfelelően érték felelős személy kíséréte nélkül érkeztek a tagállamok területére, mindaddig, ameddig nem kerülnek ténylegesen ilyen személy felügyelete alá, illetve olyan kiskorúak, akik a tagállam területére történő belépésüket követően maradtak kísérő nélkül.
- A magyar jog¹ a "kísérő nélküli kiskorú" fogalmát hasonlóan határozza meg, nevezetesen a következőképpen: kísérő nélküli kiskorú az a tizennyolcadik életévet be nem töltött harmadik országbeli állampolgár, aki jogszabály vagy szokás alapján felügyeletéért felelős nagykorú személy kíséréte nélkül lépett Magyarország területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig, amíg ilyen személy felügyelete alá nem kerül."
- Ez a következő helyzeteket foglalja magában:
 - **A gyermek teljesen egyedül van.**
 - **A gyermek hozzátartozókkal utazik, de nem a szüleivel/törvényes képviselőivel** (pl. nagyszülővel, unokatestvérrel, stb.). Ezeket a gyermekeket `hozzátartozóitól elszakadt/elszakított` gyermekeknek is nevezzük²: a hozzátartozóitól elszakadt/elszakított gyermek az a gyermek, aki mindkét szülője, vagy eddigi törvényes vagy szokásjog szerinti gondozója nélkül van, de valamely más hozzátartozója kíséri.³
 - **A gyermek szülő/törvényes képviselő nélkül olyan felnőttel utazik, aki nem hozzátartozója.** A gyermek utazhat például a család szomszédjával vagy a szülők barátaival, de a gyermek ebben az esetben is kísérő nélküli kiskorúnak tekintendő, attól függetlenül, hogy van-e a szülőktől meghatalmazásuk a gyermekkel való utazásra vagy ideiglenes felügyeletre.
 - **A gyermek kortársakkal utazik, szülői/törvényes képviselői felügyelet nélkül.**

IV. Referálás: Mi a teendő, ha kísérő nélküli gyermeket azonosítanak?

Ha a gyermek egyedül vagy olyan felnőttel utazik, aki jogszabály vagy szokás szerint nem felelős a gyermekért, beleértve a hozzátartozót is, a

1. rendőrséget;
2. a gyámhatóságot; vagy
3. az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságot (OIF)

tájékoztatni kell.

A **Megyei Rendőr-főkapitányság** lehet az első belépési pont a gyermekvédelmi rendszerhez. A rendőrség 0-24 órában rendelkezésre áll, és az emberkereskedelem kockázatának kitett gyermekek ügyébe, beleértve a kísérő nélküli kiskorúakat is, bevonja a gyámhatóságot.

1. **Ön kapcsolatba léphet a rendőrséggel az általános segélyhívó vonalon, bárhol is legyen az országban: 112.**

Alternatív megoldásként felveheti a kapcsolatot az illetékes **Megyei Rendőr-főkapitánysággal**:

Megyei Rendőr-főkapitányság	Elérhetőségek
Borsod-Abaúj-Zemplén	06-46/514-500, 06-46/514-506, borsodmrfk@borsod.police.hu
Szabolcs-Szatmár	06-42/524-600, szabolcsmrfk@szabolcs.police.hu
Hajdú-Bihar	06-52/516-400, hajdumrfk@hajdu.police.hu
Nógrád	06-32/411-255, nogradmrfk@nograd.police.hu
Heves	06-36/522-111, hevesmrfk@heves.police.hu
Jász-Nagykun-Szolnok	06-56/501-600, jaszmrfk@jasz.police.hu
Békés	06-66/523-700, bekesmrfk@bekes.police.hu
Budapest	06-1/443-5000, budapest@budapest.police.hu
Pest	06-1/443-5800, pestmrfk@pest.police.hu
Bács-Kiskun	06-76/513-300, bacsmrfk@bacs.police.hu
Csongrád-Csanád	06-62/562-400, ugyelet.csongradmrfk@csongrad.police.hu
Komárom-Esztergom	06-34/517-777, komarommrfk@komarom.police.hu
Fejér	06-22/541-600, fejermrfk@fejer.police.hu
Tolna	06-74/501-100, titk.tolnamrfk@tolna.police.hu
Baranya	06-72/504-400, ugyelet.baranyamrfk@baranya.police.hu
Somogy	06-82/502-700, somogytitk@somogy.police.hu
Veszprém	06-88/428-022, titk.veszpremmrfk@veszprem.police.hu
Győr-Moson-Sopron	06-96/520-000, gyormrfk@gyor.police.hu
Vas	06-94/521-011, vasmrfk@vas.police.hu
Zala	06-92/504-300, zalamrfk@zala.police.hu

2. **Munkaidőben felveheti a kapcsolatot a gyámhivatallal is.**

A gyámhivatal – amennyiben a gyermek nem a szüleivel utazik – felméri a gyermek és a kísérő felnőtt közötti kapcsolatot, vagy ha a gyermek egyedül utazik, a gyermeket megfelelő gyermekvédelmi intézményben helyezi el, és gyámot jelöl ki.

A járási szintű gyámhivatalok elérhetőségei a következő oldalon találhatóak: <https://www.kormanyhivatal.hu/hu>

A baloldali menüből a megyét kiválasztva, azon belül érhetőek el a járások elérhetőségei.

Felvheti a kapcsolatot közvetlenül **Budapest Főváros Kormányhivatalának Gyámügyi Főosztályával bárhonnan az országból, a (1) 896-0468 vagy (1) 896-0469 telefonszámon, illetve a gyamugyi.fosztaly@bfkh.gov.hu e-mail címen.**

3. Alternatív megoldásként – munkaidőben – fel lehet venni a kapcsolatot **az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (OIF) regionális igazgatóságaival.** Alább megtalálja az OIF regionális igazgatóságainak elérhetőségeit:

Budapest és Pest Megyei Regionális Igazgatóság	+36-1/463 9150, bpr@oif.gov.hu
Észak-alföldi Regionális Igazgatóság	+36-52/503 850, ear@oif.gov.hu
Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság	+36-46/501 080, emr@oif.gov.hu
Dél-alföldi Regionális Igazgatóság	+36-62/549 140, dar@oif.gov.hu
Dél-dunántúli Regionális Igazgatóság	+36-72/518 720, ddr@oif.gov.hu
Közép-dunántúli Regionális Igazgatóság	+36-22/510 750, kdr@oif.gov.hu
Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság	+36-96/510 701, ndr@oif.gov.hu

A hatóságoknak ezt követően intézkedéseket kell végrehajtaniuk az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek és az emberkereskedelem veszélyének kitett gyermekek védelme érdekében, **a gyermek mindenképp felett álló érdeke alapján.**¹

Tájékoztassa a gyermeket arról, hogy mi történik. Ne feledje, hogy nem szabad kárt okoznia a gyermekekkel való kapcsolattartás során, mivel a mi felelősségünk, hogy megakadályozzuk és enyhítsük cselekedeteink gyermekekre gyakorolt negatív hatását.

¹ A gyermek jogairól szóló egyezmény (CRC) 3. cikke.

I. melléklet – Referenciaterkép Magyarország megyéiről

